

Ετήσιος Απολογισμός Δράσεων Τεχνολογίας και Καινοτομίας

Δεκέμβριος 2020

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το 2020, η ΕΕΣΥΠ, με δεδομένη την αρνητική συγκυρία της πανδημίας, εντατικοποίησε τις πρωτοβουλίες που συντελούν στην τεχνολογική αναβάθμιση των εταιρειών του χαρτοφυλακίου της, με απώτερο στόχο τη συμβολή στην ψηφιακή σύγκλιση της χώρας με τα Ευρωπαϊκά επίπεδα. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε σε δράσεις εξωστρέφειας και συνεργασίας για την επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού, την προώθηση της κουλτούρας καινοτομίας αλλά και την αξιοποίηση των πλέον προηγμένων τεχνολογιών για την αντιμετώπιση πραγματικών προκλήσεων των εταιρειών του χαρτοφυλακίου.

ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ

Στις δράσεις που υλοποιήθηκαν και τις πρωτοβουλίες που ενεργοποιήθηκαν εντός του 2020 συγκαταλέγονται:

- **Δράσεις Δικτύου Καινοτομίας.** Σε συνέχεια της σύστασης του Δικτύου Καινοτομίας της ΕΕΣΥΠ στα τέλη του 2019 με την ενεργό υποστήριξη μελών Διοικητικών Συμβουλίων και Διευθυντικών Στελεχών των θυγατρικών, ξεκίνησε η συνεργασία και ανταλλαγή τεχνογνωσίας μεταξύ των εταιρειών στη μετά COVID-19 εποχή γύρω από τους βασικούς πυλώνες: organisational processes, digital training, customer experience, and data security. Ορίστηκαν οι βασικές θεματικές περιοχές ομάδων εργασίας του Δικτύου με έμφαση σε τεχνολογίες και λύσεις blockchain, cybersecurity, big data, IoT, smart buildings & infrastructures, e-mobility και machine learning.
 - Στη θεματική περιοχή του cybersecurity, σε συνέχεια εργασιών του Δικτύου, παράχθηκε και επικοινωνήθηκε στις θυγατρικές της ΕΕΣΥΠ 'Πλάνο Βελτιστοποίησης Φυσικής Ασφάλειας και Κυβερνο-ασφάλειας' τον Μάιο, ώστε να αυξηθεί το επίπεδο ασφάλειας των υποδομών τους, όσον αφορά Τεχνολογίες Πληροφορικής (IT) και επιχειρησιακές τεχνολογίες (OT), σε φυσικό επίπεδο και σε επίπεδο κυβερνοασφάλειας. Η συνεργασία θα συνεχιστεί στο 2021 για την αποτύπωση των μέτρων κυβερνοασφάλειας που υλοποιούνται με βάση τις προτάσεις του πλάνου και βέλτιστες πρακτικές, αλλά και με βάση και τις κατευθύνσεις της υπό διαμόρφωση "Εθνικής Στρατηγικής Κυβερνοασφάλειας".
 - Στη θεματική περιοχή του e-mobility οργανώθηκε στις 11 Δεκεμβρίου συνάντηση εργασίας με συμμετοχή των εκπροσώπων των εταιρειών-μελών του Δικτύου. Οι εταιρείες παρουσίασαν τη στρατηγική και τις δράσεις τους στον τομέα της ηλεκτροκίνησης με βάση την επιχειρησιακή τους εμβέλεια και συζήτησαν αναλυτικά θέματα συνεργειών όσο αφορά τα δίκτυα φόρτισης των ηλεκτροκίνητων οχημάτων, τη μετάβαση των επιχειρησιακών στόλων των εταιρειών στην ηλεκτροκίνηση, τη συνδιαμόρφωση ψηφιακών υπηρεσιών γύρω από την ηλεκτροκίνηση αλλά και τη συνεισφορά των σχετικών δράσεων στην απόδοση των εταιρειών με βάση τα κριτήρια ESG (Environmental-Social-Governance). Επιπλέον, συζητήθηκαν γενικότερα θέματα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, ενεργειακής εξοικονόμησης και εν γένει μείωσης εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα στη λειτουργία των υποδομών των εταιρειών. Οι συνέργειες και ο από κοινού σχεδιασμός δράσεων με βάση την ηλεκτροκίνηση θα αποτελέσουν κύριο αντικείμενο των εργασιών του Δικτύου Καινοτομίας της ΕΕΣΥΠ τον επόμενο χρόνο.
 - Άλλες θεματικές περιοχές υπό διερεύνηση αποτέλεσαν αυτές των έξυπνων μετρητών, καθώς και της δυνατότητας παροχής ανοιχτών ψηφιακών δεδομένων.

Επιπλέον, η ιστοσελίδα του Δικτύου Καινοτομίας (<http://innovation.hcap.gr/>) διαμορφώθηκε με τρόπο ώστε να αποτελεί ένα κεντρικό σημείο πληροφόρησης για τις δράσεις καινοτομίας των δημοσίων επιχειρήσεων που είναι μέλη του Δικτύου Καινοτομίας.

- **Webcast series: «Ξεκλειδώνοντας ψηφιακές δυνατότητες»:** Η ΕΕΣΥΠ, μαζί με το Δίκτυο Καινοτομίας και το MIT Enterprise Forum Greece, διοργάνωσε το καλοκαίρι του 2020 σειρά επτά Webcasts σχετικά με την εκμετάλλευση των ψηφιακών δυνατοτήτων στο επιχειρείν και το πώς τεχνολογικές λύσεις μπορούν να αντιμετωπίσουν απτά προβλήματα για τις δημόσιες και μη επιχειρήσεις. Τα Webcasts, υπό τον κοινό τίτλο «Ξεκλειδώνοντας ψηφιακές δυνατότητες», έλαβαν χώρα από τις 19 Ιουνίου ως τις 9 Ιουλίου 2020 και είναι διαθέσιμα μέσω της διεύθυνσης <https://hcap.labonline.gr/>. Συμμετείχαν καταξιωμένα μέλη της διεθνούς επιστημονικής και τεχνολογικής κοινότητας παρουσιάζοντας τις προτάσεις τους γύρω από τις θεματικές Big Data, cybersecurity, έξυπνη κινητικότητα, κλπ. καθώς και στελέχη των εταιρειών της ΕΕΣΥΠ, που παρουσίασαν καινοτόμες δράσεις και έργα ψηφιακού μετασχηματισμού υπό σχεδιασμό ή σε εξέλιξη. Σε κάθε Webcast, τις παρουσιάσεις ακολούθησε συζήτηση γύρω από το θέμα της εκάστοτε θεματικής ενότητας με συμμετοχή των θεατών. οι θεματικές περιοχές και σημαντικά σημεία των επιμέρους webcasts ήταν:
 - Η δημιουργία κουλτούρας καινοτομίας σε κρατικές επιχειρήσεις: Ευκαιρίες και προκλήσεις για την εισαγωγή ψηφιακών τεχνολογιών.
 - Πρόβλεψη και προετοιμασία για την αντιμετώπιση έκτακτων γεγονότων: Η πρόληψη γεγονότων όπως η πανδημία COVID19 και σχεδιαστικές αποφάσεις που απαιτούνται για τη δημιουργία ανθεκτικών υποδομών.
 - Φυσική και ψηφιακή ασφάλεια: Οι προκλήσεις των μεγάλων οργανισμών για την ψηφιοποίηση διαδικασιών και υπηρεσιών καθώς και την ασφάλεια και το απόρρητο των δεδομένων.
 - Το μέλλον των μετακινήσεων: Εμπειρίες από πιλοτικά έργα στην Αθήνα και δράσεις στο εξωτερικό.
 - Προβλέψεις με βάση δεδομένα: Τρόποι με τους οποίους τα Big Data βελτιώνουν τη λειτουργία των δημόσιων επιχειρήσεων.
 - Blockchain: Οι ευκαιρίες και προκλήσεις που επιφέρει για τις δημόσιες επιχειρήσεις, με βάση διεθνείς πρακτικές και δράσεις στις εταιρείες της ΕΕΣΥΠ.
 - Αναζήτηση και χρηματοδότηση της καινοτομίας: Σχήματα ανακάλυψης και χρηματοδότησης της καινοτομίας για την ενίσχυση των δημόσιων επιχειρήσεων στην βελτιστοποίηση της λειτουργίας τους και της ποιότητας των υπηρεσιών τους.

Κατά τη διάρκεια των Webcasts:

- Αναγνωρίστηκαν τεχνολογίες υπό ανάπτυξη, καινοτόμες πρακτικές λειτουργίας, πρωτότυπα μοντέλα διάθεσης υπηρεσιών και υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας (όπως τεχνολογικές εξελίξεις στο χώρο του blockchain, η δυναμική προσαρμογή δρομολογίων στις δημόσιες συγκοινωνίες, ο συνδυασμός ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών σε ενιαία πλατφόρμα διάθεσης προς τους πολίτες, η παροχή υπηρεσιών δυναμικής πληροφόρησης σχετικά με την κατανάλωση νερού στον τελικό χρήστη κ.α.) ως καθοριστικοί παράγοντες αλλαγής για τις δημόσιες επιχειρήσεις.

- Αυξήθηκε η ευαισθητοποίηση των στελεχών των εταιρειών της ΕΕΣΥΠ όσο αφορά στην αξία του ψηφιακού μετασχηματισμού, ενεργοποιώντας την κοινή αντίληψη για συνέργειες και δημιουργία σημαντικών ευκαιριών ψηφιακού μετασχηματισμού.

Με την ολοκλήρωση των Webcasts, εκδόθηκε το αναλυτικό κείμενο αποτύπωσης των εργασιών των webcasts και των συμπερασμάτων, το οποίο είναι διαθέσιμο μέσω της ιστοσελίδας του Δικτύου Καινοτομίας.

- **Δράσεις ψηφιακής μετάβασης - Ταμείο Ανάκαμψης (Recovery Fund).** Η ΕΕΣΥΠ, στο πλαίσιο της στρατηγικής για την επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού των θυγατρικών της συντόνισε, επεξεργάστηκε και υπέβαλλε τον Αύγουστο τις προτάσεις για τις εταιρείες του χαρτοφυλακίου της όσον αφορά σε κρίσιμες επενδύσεις για τη ψηφιακή μετάβαση, λαμβάνοντας υπόψη βέλτιστες πρακτικές αλλά και τη συμπληρωματικότητα των προτεινόμενων επενδύσεων με τις επιμέρους ψηφιακές δράσεις και έργα των εταιρειών της.
- **Ένταξη σε Κόμβο Ψηφιακής Καινοτομίας.** Προκειμένου για την ενθάρρυνση της καινοτομίας στο οικοσύστημα των θυγατρικών της ΕΕΣΥΠ και τους σχετιζόμενους τομείς της οικονομίας, η ΕΕΣΥΠ εντάχθηκε ως εταίρος σε κοινοπραξία για τη σύσταση του **Κόμβου Ψηφιακής Καινοτομίας της Περιφέρειας Αττικής**. Η Κοινοπραξία έχει ως συντονιστή εταίρο το Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών «Δημόκριτος» και σημαντικούς συντελεστές από την ερευνητική & ακαδημαϊκή κοινότητα (ΟΠΑ, ΕΜΠ, Ε.Κ. Αθηνά, ΕΠΙΣΕΥ, ΕΚΤ, ΕΔΥΤΕ) τον ιδιωτικό τομέα (Found.ation, ACEin, UNI.FUND, NBG, ΣΕΒ, Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας, ΑΡΙΟΝΑ ΑΕ), την κοινότητα μεταφοράς τεχνολογίας (Archimedes) αλλά και την αυτοδιοίκηση (Εταιρεία Ανάπτυξης και Τουριστικής Προβολής του Δήμου Αθηναίων, Περιφέρεια Αττικής). Η κοινοπραξία υπέβαλλε τον Οκτώβριο πρόταση χρηματοδότησης των δράσεων του Κόμβου με τίτλο 'Smart-Attica Digital Innovation Hub (AtHeNAI)' στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την επιλογή των «Ευρωπαϊκών Κόμβων Ψηφιακής Καινοτομίας» (European Digital Innovation Hubs—EDIHs) του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη 2021–2027» (Digital Europe Programme). Η πρόταση κατατάχθηκε στην 1^η θέση της αξιολόγησης σε εθνικό επίπεδο, και στη συνέχεια θα αξιολογηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο, προκειμένου να ενταχθεί στους εγκεκριμένους από την ΕΕ Ευρωπαϊκούς Κόμβους Ψηφιακής Καινοτομίας. Η συμμετοχή αυτή παρουσιάζει μοναδικές ευκαιρίες για τις εταιρείες της ΕΕΣΥΠ. Στο πλαίσιο της λειτουργίας του Κόμβου, που προβλέπεται να εφαρμόσει την ιδέα μιας έξυπνης περιοχής για την Αττική, επεκτείνοντας την προσέγγιση της Έξυπνης Πόλης (Smart City), η ΕΕΣΥΠ έχει αναλάβει την εκπροσώπηση των θυγατρικών της και τη δικτύωσή τους με το οικοσύστημα καινοτομίας σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, τη συμμετοχή σε σχεδιασμό και δοκιμαστική υλοποίηση λύσεων πριν την επένδυση (test before invest), καθώς και δράσεις εκπαίδευσης και ενίσχυσης ψηφιακών δεξιοτήτων.
- **Κέντρο Ικανοτήτων για την Ενέργεια.** Με την υποστήριξη της ΕΕΣΥΠ, η ΕΥΔΑΠ και ο ΟΑΣΑ εντάχθηκαν τον Νοέμβριο σε πρωτοβουλία για τη σύσταση Κέντρου Ικανοτήτων σε εθνικό επίπεδο με αντικείμενο την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών καινοτομίας και μεταφοράς τεχνολογίας στο χώρο της Ενέργειας σε συνεργασία με τους κυριότερους φορείς της ακαδημαϊκής κοινότητας και του ιδιωτικού τομέα. Το Κέντρο Ικανοτήτων θα ασχοληθεί με όλο το φάσμα καινοτομιών στο χώρο της ενέργειας, από την παραγωγή και εξοικονόμηση ενέργειας, το σχετικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα, τα δίκτυα μεταφοράς και διανομής έως τις ενεργειακές εφαρμογές και την ηλεκτροκίνηση. Η σχετική πρόταση σύστασης και λειτουργίας του Κέντρου υποβλήθηκε στην Πρόσκληση 029ΚΕ του του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΠΑνΕΚ) ΕΣΠΑ 2014-2020 με τίτλο «Κέντρα Ικανοτήτων».

- **Σειρά διαγωνισμών καινοτομίας με τη μορφή ‘incentivized competition’.** Προκειμένου για την άμεση συνεργασία των θυγατρικών της ΕΕΣΥΠ με φορείς καινοτομίας, από τον ερευνητικό /ακαδημαϊκό χώρο ή τον ιδιωτικό τομέα, την ενίσχυση των πρακτικών διάθεσης και αξιοποίησης των δεδομένων των θυγατρικών αλλά και προσέλκυσης ερευνητικών ομάδων, επιστημόνων δεδομένων, νεοφυών επιχειρήσεων και της βιομηχανίας για την αξιοποίηση δεδομένων σε μεγάλη κλίμακα, υλοποιήθηκε από την ΕΕΣΥΠ περιβάλλον και πλαίσιο διεξαγωγής σειράς διαγωνισμών καινοτομίας με τον τίτλο ‘HCAP Incentivized Competition series’ (βλ. <https://hcap-challenge.mitefgreece.org/>). Για τους διαγωνισμούς σε αυτό το πλαίσιο, οι θυγατρικές εταιρείες έχουν την ευκαιρία να περιγράψουν μια τεχνολογική πρόκληση, να διαθέσουν τα συνοδευτικά ψηφιακά δεδομένα και να παρέχουν μια βασική διαδικασία ελέγχου και δοκιμής των προτεινόμενων λύσεων, ώστε να επιτρέπεται η αντικειμενική αξιολόγησή τους. Παραδείγματα προκλήσεων που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν οι διαγωνιζόμενοι είναι η ανίχνευση βλαβών, η προληπτική συντήρηση συστημάτων, η πρόβλεψη μελλοντικής ζήτησης κατανάλωσης, η δημιουργία αυτόματων ψηφιακών συμβάσεων, κ.λπ. Οι λύσεις που αναμένονται θα βασίζονται σε συστήματα λήψης και ανάλυσης δεδομένων, συνδυασμό δεδομένων από ετερογενείς πηγές, τεχνικές μηχανικής μάθησης, βάσεις δεδομένων, κατανομημένα δεδομένα και κατανομημένη επεξεργασία τους, κ.λπ. Εντός του Νοεμβρίου, σε συνεργασία με την ΕΥΔΑΠ, ανακοινώθηκε ο πρώτος στη σειρά διαγωνισμών με τον τίτλο «Ψηφιακές Προκλήσεις Καινοτομίας ΕΥΔΑΠ» (<https://hcap-challenge.mitefgreece.org/eydap-innochallenge/>), ενώ σχεδιάζονται οι επόμενοι.
- **Ψηφιακή στρατηγική των θυγατρικών εταιρειών** – Κατά τη διάρκεια του 2020, συνεχίστηκε η συνεργασία της ΕΕΣΥΠ με τις θυγατρικές της για το σχεδιασμό και την υλοποίηση μεσομακροπρόθεσμου πλάνου ψηφιακού μετασχηματισμού με βάση τις επιχειρησιακές ανάγκες και προτεραιότητες της κάθε εταιρείας. Μεταξύ άλλων αποτυπώνονται τα ενεργά και υπό σχεδιασμό έργα με ψηφιακό προσανατολισμό, καθώς και οι βέλτιστες πρακτικές ψηφιακού μετασχηματισμού.
- **Έργα ψηφιακού μετασχηματισμού σε συνεργασία με τις θυγατρικές**

 - Συνέργειες μέσα από τη δημιουργία portal απεικόνισης ενιαίων γεωπληροφοριακών δεδομένων (GIS) – Η ΕΕΣΥΠ συνέχισε την ενεργό συνεισφορά της στην πιλοτική υλοποίηση του portal που τροφοδοτείται από γεωχωρικά δεδομένα εταιρειών του χαρτοφυλακίου της και άλλα ανοιχτά διαθέσιμα γεωχωρικά δεδομένα, στο πλαίσιο διαμόρφωσης ενός εργαλείου εφαρμογής ενιαίας στρατηγικής διαχείρισης και αξιοποίησης ακινήτων των δημόσιων επιχειρήσεων καθώς και της δημιουργίας εφαρμογών προστιθέμενης αξίας. Η συλλογή των απαραίτητων πληροφοριών γίνεται σε στενή συνεργασία της ΕΕΣΥΠ με τις εταιρείες του χαρτοφυλακίου της. Καθώς η πληροφορία αυτή, από τις περισσότερες θυγατρικές δεν αποτυπώνεται ήδη σε αντίστοιχα συστήματα, η ΕΕΣΥΠ έχει αναλάβει την ομογενοποίησή της και την αποτύπωσή της σε σύστημα για πρώτη φορά, σε ορισμένες περιπτώσεις. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει και έλεγχο των εγγραφών, συνεπώς οδηγεί και σε διορθώσεις της πρωτογενούς πληροφορίας την οποία διαθέτουν οι θυγατρικές, κάτι που θα οδηγήσει στην καλύτερη καταγραφή και αποτύπωση σημαντικού μέρους της περιουσίας σημαντικών Δημόσιων Επιχειρήσεων.
 - Ψηφιακός μετασχηματισμός στα ΕΛΤΑ – Σε συνέχεια της χρηματοδότησης και ανάθεσης συμβουλευτικού έργου αναφορικά με τον ψηφιακό μετασχηματισμό των ΕΛΤΑ από την ΕΕΣΥΠ, ολοκληρώθηκε η στρατηγική προτεραιοποίηση της ψηφιακής αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού της εταιρείας, καθώς και ο σχετικός οδικός χάρτης υλοποίησης.

- Πλατφόρμα e-business ΑΕΔΙΚ – Στο πλαίσιο της ενεργούς ενίσχυσης δράσεων ψηφιακού μετασχηματισμού στις θυγατρικές της, η ΕΕΣΥΠ συνεισέφερε με την παροχή βέλτιστων πρακτικών, για το σχεδιασμό και υλοποίηση πλατφόρμας ψηφιακών συναλλαγών και διαχείρισης των επιχειρηματικών λειτουργιών στην Ανώνυμη Εταιρεία Διώρυγας Κορίνθου. Η πλατφόρμα, που θα τεθεί σε λειτουργία στις αρχές του 2021, αναμένεται να παρέχει λειτουργικότητα αυτοματοποιημένης διαχείρισης συναλλαγών μέσω κινητών συσκευών για τους εταιρικούς και μη πελάτες της Διώρυγας, βελτιώνοντας σημαντικά την εμπειρία και τους χρόνους εξυπηρέτησης.
- **Ψηφιακός μετασχηματισμός ΕΕΣΥΠ.** Εντός του 2020 διαμορφώθηκε το πλάνο στρατηγικής υπηρεσιών και υποδομών IT της ΕΕΣΥΠ, με στόχο την υιοθέτηση συστημάτων και λύσεων που διευκολύνουν και εκσυγχρονίζουν τις καθημερινές λειτουργίες της ΕΕΣΥΠ και υποστηρίζουν τις δραστηριότητες της ΕΕΣΥΠ όσο αφορά τις θυγατρικές εταιρείες. Το πλάνο προδιαγράφει τον οδικό χάρτη για την υιοθέτηση ψηφιακών μέσων συνεργασίας και λειτουργίας στην ΕΕΣΥΠ αλλά και λύσεων για τον μετασχηματισμό λειτουργικών δραστηριοτήτων, όπως η παρακολούθηση της απόδοσης και η παραγωγή αναφορών για τις θυγατρικές εταιρείες. Λαμβάνει υπόψη τις τρέχουσες τεχνολογικές εξελίξεις και δυνατότητες για την υιοθέτηση μια ολοκληρωμένης ψηφιακής εργαλειοθήκης για την φιλοξενία των επιχειρησιακών λειτουργιών.